

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4456/2018
30.06.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у правној ствари тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Санда Сувачар, адвокат из ..., против тужених ББ из ..., чији је пуномоћник Енике Вег, адвокат из ... и ВВ из ..., ради утврђења и исплате, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 388/18 од 14.03.2018. године, у седници одржаној 30.06.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 388/18 од 14.03.2018. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев тужиље за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П 1320/2014 од 22.06.2017. године, ставом првим изреке, усвојен је захтев тужиље. Ставом другим изреке, утврђено је право власништва са 1/2 дела у корист покојног ГГ по основу брачне сутековине са покојном ДД на непокретности – викенд кући, број зграде ..., површине 34 м², у Улици ..., саграђеној на парцели бр. ..., шумско земљиште са правом коришћења ЈП „Војводина шуме“ Нови Сад, уписане у лист непокретности бр. ... КО ... и по том основу утврдио право власништва тужиље на овој непокретности са 1/6 дела, као и да се на основу пресуде тужиља има уписати као власник на овој непокретности са 1/6 дела код РГЗ Службе за катастар непокретности Нови Сад. Ставом трећим изреке, утврђено је да је покојни ГГ учинио поклон туженом ББ не прихватањем наследства иза покојне ДД у оставинском поступку који се водио пред Општинским судом у Новом Саду под О. 7/88 и то са 1/4 свог наследног дела на непокретности - викенд кући, број зграде ..., површине 34 м², у Улици ..., саграђеној на парцели бр. ..., шумско земљиште са правом коришћења ЈП „Војводима шуме“ Нови Сад, уписане у лист непокретности број ... КО ..., чија је новчана противвредност 7.898 евра, којим поклоном је повређено право на нужни део тужиље који представља износ од 1.316,36 евра и обавезан је тужени ББ да тужиљи исплати 1.316,36 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, са каматом по Закону о затезној камати, такође у динарској противвредности почев од дана подношења тужбе па до исплате. Ставом четвртим изреке, утврђено је да је покојни ГГ учинио поклон

туженом ББ у износу од 23.775,07 евра, као и да је овим поклоном повредио право на нужни део тужиле, законског наследника, који износи 3.962,51 евро на дан 01.01.2002. године, а на дан 01.07.2016. године 833.733,75 динара и обавезан је тужени ББ да тужилји исплати 833.733,75 динара, са законском затезном каматом од 01.07.2016. године до исплате. Ставом петим изреке, обавезан је тужени ББ да тужилји исплати 206.500,00 динара на име трошкова поступка, са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Ставом шестим изреке, тужилја је ослобођена обавезе плаћања судских такси.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 388/18 од 14.03.2018. године жалба туженог ББ је усвојена и првостепена пресуда преиначена, тако што је одбијен, као неоснован захтев тужиле којим је тражила да се утврди право власништва са $\frac{1}{2}$ дела у корист покојног ГГ по основу брачне сутековине са покојном ДД на непокретности - викенд кући, број зграде ..., површине 34 м², у Улици ..., саграђеној на парцели бр. ..., шумско земљиште са правом коришћења ЈП „Војводина шуме“ Нови Сад, уписане у лист непокретности бр. ... КО ... и да се по том основу утврди право власништва тужиле на овој непокретности са $\frac{1}{6}$ дела, као и да се на основу пресуде тужилја упише као власник на овој непокретности са $\frac{1}{6}$ дела код РГЗ СКН Нови Сад; да се утврди да је ГГ учинио поклон туженом ББ не прихватањем наследства иза покојне ДД у оставинском поступку који се водио пред Општинским судом у Новом Саду О. 7/88 и то са $\frac{1}{4}$ свог наследног дела, на непокретности - викенд кући, број зграде ..., површине 34 м², у Улици ..., саграђеној на парцели бр. ..., шумско земљиште са правом коришћења ЈП „Војводина шуме“ Нови Сад, уписане у лист непокретности бр. ... КО ..., чија је новчана противвредност 7.898 евра, којим поклоном је повредио право на нужни део тужиле који представља износ од 1.316,36 евра и да се обавезе тужени ББ да тужилји исплати 1.316,36 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, са каматом по закону о затезној камати у динарској противвредности почев од дана подношења тужбе до исплате као и да се утврди да је покојни ГГ учинио поклон туженом ББ у износу од 23.775,07 евра и да је тим поклоном повредио право на нужни део тужиле, законског наследника, који износи 3.962,51 евро на дан 01.01.2002. године, а на дан 01.07.2016. године 833.733,75 динара и да се обавезе тужени ББ да тужилји исплати 833.733,75 динара, са законском затезном каматом од 01.07.2016. године до исплате и обавезана је тужилја да туженом ББ на име трошкова поступка плати 178.350,00 динара и на име трошкова жалбеног поступка 18.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилја је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11, 87/18) и утврдио да ревизија тужиле није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. става 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, као ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се указује у ревизији.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је ћерка, а тужени ВВ син сада покојног ГГ из брака са ЂЂ, док је тужени ББ син сада покојног ГГ из брака са сада покојном ДД. Отац странака и ДД закључили су брак ...1967. године и са њима су живели у заједничком домаћинству тужила, до завршетка средње школе 1976. године и тужени ВВ до 1973. године. ГГ је радио као ... до одласка у пензију, док је ДД на почетку брака била незапослена и обављала кућне послове, а касније се запослила у ..., као службеник у Током трајања заједничког живота у браку заједничким радом стекли су непокретности и то стан у ... и викенд кућу. Напред наведена непокретност – стан у ... у земљишним књигама био је уписан као власништво ГГ, док је непокретност - викенд кућа била уписана као власништво ДД. ДД је преминула ...1987. године, и у поступку расправљања заоставштине који се водио пред Општинским судом у Новом Саду у предмету О 7/88, ГГ је дао наследничку изјаву којом се није прихватио наслеђа, са којих разлога је решењем од 28.03.1988. године за наследника иза покојне ДД оглашен тужени ББ на предметној непокретности - викенд кући. Отац странака и тужени ББ, који је живео са оцем у заједничком домаћинству, договорили су се да отац странака прода стан у ..., како би купили кућу, о чему се разговарало у породици, и о чему је отац странака обавестио тужилу. Стан у ... отац странака је продао 14.04.1997. године за 62.000 ДМ, који износ новца је дао туженом ББ, како би купио кућу у којој ће заједно живети. Тужени ББ и његова супруга су 26.02.1998. године купили 2/4 дела породичне стамбене зграде у Од продаје стана у ... до куповине куће и завршетка грађевинских радова на њој, отац странака је са туженим ББ и његовом породицом живео у викенд кући. Отац странака за живота тужилу није поклатио имовину веће вредности, док је туженом ВВ учинио поклон одрицањем од свог наследног дела на кући свог оца, односно деде туженог ВВ у његову корист. ГГ је преминуо2013. године, а решењем од 10.07.2014. године утврђено је да његову заоставштину чине новчана средства на рачуну која се воде код ... банке и за законске наследнике оглашене су странке са по 1/3 дела. Тржишна вредност непокретности – викенд куће је 3.900.000,00 динара, што према курсу на дан 11.03.2016. године износи 31.592,70 евра.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је, применом члана 171. став 1. Породичног закона усвојио захтев тужиле и утврдио право власништва са 1/2 дела у корист покојног ГГ, на непокретности – викенд кући, закључивши да је та непокретност стечена заједничким радом оца странака у току трајања заједнице живота у браку са ДД, и да тужилу по основу њеног наследног дела иза покојног оца припада 1/6 дела те непокретности. Применом члана 39, 40. став 1, 42, 43. став 1. и 44. став 1. Закона о наслеђивању првостепени суд је усвојио и преостали захтев тужиле сматрајући да је отац странака учинио поклон туженом ББ не прихватањем наследног дела иза покојне супруге на 1/4 дела непокретности - викенд кући и да је учињеним поклоном повредио право тужиле на нужни наследни део који представља новчани инос од 1.316,36 евра и обавезао туженог ББ да тужилу исплати 1.316,36 евра, у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, са каматом. Применом напред наведених одредби Закона о наслеђивању првостепени суд је закључио да је отац странака и учињеним поклоном туженом ББ, новца у износу од 23.775,07 евра, добијеног од продаје стана у ..., такође повредио право тужиле на нужни део, који представља новчани износ од 3.962,51 евро, који ревалоризован на дан 01.07.2016. године износи 833.733,75 динара, са којих разлога је обавезао туженог ББ да тужилу исплати наведени износ.

Правилно је другостепени суд применио материјално право, када је преиначио првостепену пресуду у напред наведеном делу и одбио као неосноване захтеве тужиле.

Наиме, код утврђеног да су отац странака и ДД закључили брак ...1967. године, који је престао смрћу ДД ...1987. године, да су радом у току трајања заједнице живота у браку стекли непокретности - стан у ... и викенд кућу, да је отац странака био уписан као искључиви власник стана у ..., а ДД као искључиви власник викенд куће, то је правилан закључак другостепеног суда да су отац странака и ДД извршили деобу заједничке имовине током трајања брачне заједнице, тако што је стан у ... припао оцу странака, а викенд кућа ДД, па је стога неоснован захтев тужиле којим је тражила да се утврди право власништва са 1/2 дела у корист покојног ГГ по основу стицања у брачној заједници са покојном ДД на непокретности – викенд кући, правилном применом члана 177. и 178. Породичног закона, а с тим у вези и да је тужилца по основу наслеђа сувласник са 1/6 дела на истој.

Стога су неосновани наводи ревизије да је другостепени суд одлучујући о овом захтеву тужиле прогрешно применио материјално право, односно да није применио одредбу из члана 176. Породичног закона. Наводи су неосновани, јер сходно члану 178. Породичног закона деоба заједничке имовине може се вршити за време трајања брака и после његовог престанка, па код утврђеног да је предметна непокретност – викенд кућа стечена радом у току трајања заједнице живота у браку између оца странака и ДД, да је осим викенд куће стечен и стан у ..., те да је ДД била уписана као искључиви власник викенд куће, а отац странака као искључиви власник стана у ..., то следи да је правилан закључак другостепеног суда да је деоба заједничке имовине оца странака и ДД извршена за време трајања њихове брачне заједнице.

По оцени Врховног касационог суда, правилан је закључак другостепеног суда да је неоснован захтев тужиле којим је тражила да се утврди да јој је повређено право на нужни део, правилном применом материјалног права.

Чланом 39. став 1. Закона о наслеђивању („Службени гласник РС“, број 46/95), прописано је да нужни наследници су оставиоци: потомци, усвојеници и њихови потомци, брачни друг, родитељи, усвојилац, браће и сестре, дедови и бабе и остали преци. Чланом 40. став 1. истог закона, прописано је да нужним наследницима припада део заоставштине којим оставилац није могао располагати и који се назива нужним делом. Ставом 2. истог члана, прописано је да нужни део потомака, усвојеника и његових потомака и оставиоцевог брачног друга је половина, а нужни део осталих нужних наследника је трећина дела који би сваком од њих припао по законском реду наслеђивања. Чланом 42. истог закона, прописано је да нужни део је повређен ако је вредност оставиоцевих завештајних располагања и поклона учињених нужном наследнику или лицу уместо кога овај долази на наслеђе мања од вредности наследниковог нужног дела. Чланом 48. истог закона, прописан је начин утврђивања вредности заоставштине на основу које се израчунава нужни део. Ставом 1. истог члана, прописано је да најпре се пописује и процењује целокупна имовина коју је оставилац имао у тренутку смрти, заједно са свим његовим завештајним (тестаменталним) располагањима, свим његовим потраживањима, па и оним према неком од наследника, изузев очигледно ненаплативих. Ставом 2. истог члана, прописано је да од тако утврђене вредности одбија се затим износ оставиоцевих дугова, као и износ трошкова пописа и процене заоставштине и уобичајених трошкова његове сахране. Ставом 3. истог члана, прописано је да тако добијеном остатку додаје се вредност свих поклона које је оставилац ма на који начин учинио неком од законских наследника, независно од тога ком наследном реду припадају и да ли могу и

хоће да наследе, као и вредност поклона за које је оставилац наредио да се наследнику не урачунају у наследни део.

Сходно напред цитираним одредбама Закона о наслеђивању, ради израчунавања нужног дела, потребно је утврдити вредност заоставштине и то тако што се прво изврши попис и процена заоставштине, како би се утврдила актива заоставштине, коју чине сва наслеђивању подобна права која је оставилац имао у тренутку смрти, затим се утврђује пасива заоставштине, коју чине оставиочеви дугови, трошкови пописа и процене, трошкови сахране, након чега се од вредности активе одузима вредност пасиве, како би се утврдила нето вредност заоставштине. Нето вредност заоставштине се сабира са вредношћу поклона које је оставилац учинио неком лицу из круга законских наследника, као и вредност поклона које је учинио било ком лицу у последњој години живота. Код утврђеног да су странке нужни наследници и да је правноснажним решењем од 10.07.2014. године утврђено да заоставштину оца странака чине новчана средства на рачуну која се воде код ...банке и да су за законске наследнике оглашене странке са по 1/3 дела, то је било неопходно утврдити вредност заоставштине, односно обрачунску вредност заоставштине на основу које би се израчунао нужни део, па како тужила, на којој је био терет доказивања нити је доставила доказе нити предложила извођење доказа како би се утврдила обрачунска вредност заоставштине на основу које би се израчунао нужни део, већ само предложила да се утврди вредност учињених поклона туженом ББ, то је правилно одлучио другостепени суд када је преиначио првостепену пресуду и одбио, као неоснован и овај захтев тужиле.

Стога су неосновани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права. На основу члана 414. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

С обзиром да тужила није успела у поступку по ревизији, то је применом члана 165. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа - судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић